

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fil.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-útsza
17. szám,
hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.Kiadóhivatal
Kaposvár Zárda-útsza
17. szám
hová az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalá-
sok intézendők.

Parlamenti reform és az általános szavazati jog.

Irta: Batthyány Tivadar gróf orsz. képvis.

A függetlenségi és 48-as párt programjában már évek hosszú sora óta hirdeti azon követelését, hogy a parlamenti reform az általános szavazati jog elvének alapján valósítsák meg. A szabadelvű párt és ennek kormányai, melyeknek pedig vagy huszöt éve tagja volt Fejérváry Géza báró, állandóan a leghatározottabban elleneztek, sőtétbe való ugrásnak, sőt utópiának nevezték a párt ezen követelését és valahányszor az országgyűlés ilyen értelmű indítványt terjesztett elő, a képviselőház akkori többsége, élükön báró Fejérváry, Kristóffy, Feilitzsch és a többi mai ügyvivőkkel mindannyiszor leszavazták az általános szavazati jog behozatalát. Amint ez már oly sokszor megtörtént a szabadelvűpárt neveltjei kifogyván bölcsességükből, az ellenzék programjából recipiáltak egyes pontozatokat, így történt az általános választói joggal is. Báró Fejérváry Géza kieszközölte a király előzetes jóváhagyását az általános szavazati jog programba vételéhez és most a nemzetközi szociálista párt támogatásával a függetlenségi párt ellen akar agitálni, ezen párt egyik sarkalatos programpontjával.

Ennél nagyobb komédiát a világ még alig látott.

De bár mi legyen is a választói kérdés előterbe tolasának háttére, vagy atógondolata, a kérdés megérett a megvalósulásra és így minden komoly politikusnak kötelessége, hogy parlamenti reformnak ezen, megengedem, radikális megoldásával komolyan foglalkozzék. A helyzet a következő: A király kéziratban jelentette ki, hogy az általános szavazati jogot elfogadja. A függetlenségi és 48-as párt fő hó 11-én tartott pártértekezletében hozott határozatával minden félreértést vagy félremagyarázást kizáró módon állást foglalt a mellett, hogy programjának egyik régi és sarkalatos pontját, az általános szavazati jogon alapuló parlamenti reformot meg akarja valósítani. Az új párt ugyan ezen az alapon áll. A képviselőház többi pártjaiban pedig ugyancsak vannak hívei az általános szavazati jognak. A demokrata, valamint az újjászervezett szociáldemokrata képviselők, nemkülömben a nemzetközi szociálista párt a hazafias munkások százezrei, ideértve a keresztény szociálistákat is, ugyanezen alapon állanak. Tagadhatatlan tehát, hogy a mostani képviselőház többsége is akarja.

És mindezen tények dacára, úgy látom, hogy a parlamenti reform meg-

valósítása, törvényerőre emelkedése mégis csak a messze jövőben remélhető. Ennek oka pedig a jelenlegi törvénytelen ügyvivő kormány, amely az általános szavazati jog elvének proklamálásával ugyan felizgatta az egész országot, most azonban annak megvalósítását meghusitja, azáltal, hogy a törvényhozásnak újabb elnapolásával nem adja meg a módját, hogy az ország akaratát rövid néhány héten belül törvényerőre emelje. Követeljük tehát, hogy pusztuljon azon kormány, a mely a választási reform magasztos elvével visszaélve, annak törvényrehozásának törvénytelen módon útját állja. Megismétlem azon felhívásomat, a melyet a függetlenségi és 48-as országgyűlési párt december 11-iki gyűlésén elmondtam. Felhívom elsősorban a nemzetközi szociáldemokrata pártot amely oly hangosan követeli az általános szavazati jogot, hogy ne a nyílt ajtót döngessék, vagyis ne azoktól követeljék az általános szavazati jogot, akik annak amugy is lelkes hívei, hanem döngessék velünk együtt a parlament csukott kapuit. Követeljük valamennyien, hogy tegyék lehetővé, hogy a törvényhozás törvényalkotó működését december 19-én végrevalahára megkezdhesse s aztán a legrövidebb időn belül törvénykönyvünkbe kerül az általános szavazati jog.

TÁRCZA.

Éjtéli párba.

— A »Népjog« eredeti tárczája. —
(Folytatás.)

Mire hajnal felé a kadét visszakerült a táborba, felve adta le a raportort a kapitánynak, amely rövid volt és eredménytelen.

— Brücke nicht gefunden, Korporal Rankó verschwunden!

A kapitány nagyott káromkodott, valami olyanfélét, hogy az Istennek nagy átlakertje van, de akkora barom mint nem volt őráratvezető, továbbá hogy, hogy mer valaki hidat nem találni, mikor ő azt parancsolta, hogy találjon. . . de ezt már végig gondolni se tudta egészen, mert a folytatását elfojtotta az orran, száján feltörő köhögés.

A kadét hallgatott. Szemeiben vastagon gyöngyöztek a könnyecsek selymes bajuszkáján crös jégesapok meredeztek és egész testét rázta, verte az éjszakai jéges szél. Az eltűnt káplára gondolt, Rankó Dusánra, a barna oláh gyerekre és talán ő erte hullottak könnyei.

Ugyanekkor pedig, amikor Rankó Dusán emaradt az őráratnál. Idő Milán is lőtápaszkodott hideg fekhelyéről, kilopozott

a sátorból és nekivágott az éjszakának Rankó Dusán után. A Boskó mellett találkoztak. Rankó jött a folyó mellett visszafelé. Idő meg ment elébe. Megszokták már a hideget a havasok között egyikük sem fázott. A táborból félóra járásnyira találkoztak. Mellettük morajlott a víz és zörgő jégtömlőket tánczoltatott megáradt medrében.

Idő halkán szólt a káplárhoz:

Miért hívtál Rankó Dusán?

— Leszámolni egymással Idő Milán! Hideg szél fujt az arcunkba, a folyam zugott, morgott alattunk félelmetesen. Rankó csendesen beszélt. Harag nélkül gyűlölet nélkül.

— Idő Milán én szeretlek téged. Jó czimora vagy és en sohse bántottalak. pedig fölöttesebb vagyok káplárod. Azert szerettelek mindig, mert becsületes nyílt legény voltál. Benned megis megért a gyűlölet én irántam. Vesd ki ezt a lelkeidből. Jöjj, nyujtsunk baráti kezet, aztán itéljen felettünk a mindenható Bíró odafele. Számoljunk le fertiasan, katonákhoz illő módon és hogy egyikünknek se terhelje a másik vére, bizzuk életünket vagy halálunkat a sorsra.

Merengve nézett a zugó vízbe és meg rázkódott, aztán csendesen folytatta.

— S aki haza kerül közülünk, az mondja meg annak a lánynak, hogy a másik megérdemel tőle egy könyvet, mert érte half meg a messze idegenben.

Lehajtották a fejüket s látta mind a kettő a hideg éjszakában azt a szerelmes fékete szempárt villogni, amely elkísérte őket a háboru gyilkos tüzébe is.

Rankó egy pénzdarabot forgatott a kezében, Idő Milán felelem nélkül emelte reá szemeit és daczosan szolt:

— Egyém a koronás fele!

A káplár megforgatta a levegőben de még estében újra elkapta. Csendesen kérdezte:

— Milán, igazán téged szeret?

— Azt mondta meghal, ha nem jövök vissza.

A másik fájdalmasan összerázkódott.

— Rólam nem szólt?

— Mondta, hogy kár, hogy ragyás a képed.

Hosszu csend támadt. A káplár remegni kezdett a hidegtől. Ezt az érzést még nem ismerte. Erőltette a hangját, hogy beszélni tudjon. Megragadta Idő kezét.

Téged szeret, igazán téged? Tudja, hogy nekem két csillagom van neked egyse?

— Tudja hát ép azért mondta.

— Akkor hát mehatsz Milán vigyázz, hogy haza juss és mond meg neki, hogy áldja meg az Isten, meg tégedet is!

Elhajította a pénzdarabot, amely koppanva ült meg valahol, talán épen az irásos felével fölfelé.

A helyzet.

A politikában minden a régi; csupán egyre-másra tünekeznek fel a békeközvetítők. Ilyenek Lukács László volt pénzügyminiszter és Széll Kálmán volt miniszterelnök a paktumok nagy mestere. Mozgolódásuknak azonban vajmi kevés az eredménye. Itt se engednek, ott se engednek, marad tehát minden a régi.

Á függetlenségi párt határozott. Kiváncsiak voltak erre a határozatra a haladók, kiváncsiak voltak a szocialisták, vajjon mit határoz a Kossuth-párt legutóbbi ülésén? És e legnagyobb párt egyhangú határozatban kimondotta, hogy osztatlan hive az általános választói jognak.

Valóban nagy Budapest — Bécs közt a miniszterforgalom. Csütörtökön este érkezett haza a generális kormányelnök, pénteken meg már uton volt Bécs felé. A hol most nagyban folynak a tanácskozások a felett, hogy a képviselőház elnapoltassék-e vagy feloszlattassék avagy végül az első ülészak berekesztessék s így küldessenek haza a képviselők. Mi azt hisszük akármit határoznak, eredményre egyik sem vezet, a nemzeti ellentállást sem így, sem úgy le-
törniök nem sikerül.

A Lajtán tulról békehangokat hoz a szellő. Olyan fegyverszünet felét kínálgatnak mézes szavakkal, ígéretésekkel. Hátha, gondolják — átvénné a kormányt a koalíció. Csakhogy csábitgatásoknak ma már nem ül fel senki. A nemzeti követeléseknek a hadseregbe vonatkozó része érvényesítése nélkül ugyanis szó sem lehet békéről, de még csak fegyverszünetről sem.

Szombaton reggel Lukács László is Bécsbe utazott, az ügyvivő kormányelnök után. Minthogy az utazását a volt pénzügyminiszternek Fejérváryval való tárgyalások előzték meg, kétségtelen, hogy Lukács is királyi kihallgatásra ment.

Idő egy szót se szól. A lelkébe szánó fájdalmas boldogság költözött és odaborult a káplár elé. aki gyermekes örömmel simogatta a fedetlen fejét:

— Nagy örömet csinálók nektek ugy-e?

Aztán boidog megelégedett mosollyal megindult a Bosku folyó mellett fölfelé.

A másik meg térdelt gy durabig, aztán a tuláradó boldogságtól elvakulva futni kezdett a föllármázott tábor fele, ahonnan lobbannó faklyák suhantak a szökevények keresésére szanaszéjjel a sötét-ségben.

Rankó Dusan lehuzta a czizmmát és hallgatta a víz zendő morajlását. Arcának egyetlen vonása se torzult el, amidőn meztelen lábaival a fagyos vízbe lépett álla alá állította a fegyvert és megnyomta a ravaszt.

A lövés felverte az éjszaka csendjét és diadalmas erővel suhant sivitva az álkapczon és koponyán keresztül a borult ég fele és vitte magával a Ranku Dusan szomorú lelkét, a testét pedig, a nagy, erős testét szerelmes csobogással ölelték magukba a Bosku hullámai . . .

Jkarusz.

(Vége.)

H I R E K.

— **Beszámoló.** Thaly László a kaposvári választókerület népszerű képviselője ma Szenna községben tart beszámolót. E célból már tegnap este ide érkezett a képviselő s ma reggel több párthive kíséretében Szennába utazott. Beszámoló után ismét visszatér Kaposvárra.

— **Negyvenéves jubileum.** A Somogy megyei Takarékpénztár főpenztárnoka Würth Adolf f. hó 13-án töltötte be hivataloskodása idejének 40. esztendejét. Az ünnepelt főpenztárnokot a tisztviselőkar ez alkalossal szép ovációban részesítette, este pedig a Korona szállodában bankettet rendezett a tiszteletére.

— **A belügyvivő legújabb rendelete.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának határozatát, mely szerint az önkéntes adók beszállítását és az önként jelentkező ujonczok előállítását megtagadó másodszori megsemmisítést tudomásul nem veszi, Kristóffy belügyi ügyvivő most harmadszor is megsemmisítette, a melyben egyszersmind elrendelte az önkéntes adók és ujonczokra vonatkozó rendeletének azonnali végrehajtását és erről az alispán 48 óra alatti jelentését, mi ha meg nem történne, a köteles engedelmség megtagadásának tekinti s a legerélyesebb rendszabályok alkalmazását helyezi kilátásba. Ez a rendelet tegnap érkezett az alispáni hivatalba.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Somogyvármegye törvényhatóságának közigazgatási bizottsága Tallian Gyula főispán elnöke alatt szerdán délelőtt tartotta havi rendes ülését, melyen a szokásos havi jelentések és a folyó ügyek intézettek el. Legérdekesebb a pénzügyigazgató jelentése, melyből kitűnik, hogy a folyó év november hónapjában 616055 K 07 fillérrel kevesebb egyenes állami adó folyt be Somogyvármegyében, mint a múlt év november havában. Pedig a múlt év is ex-lexes esztendő volt.

— **Rippl-Rónai jótékonycélu képkialításának** ünnepélyes megnyitása, Kaposvárott a régi (templom melletti) elemi népiskolában ma folyó hó 17-en délelőtt 11 órakor lesz.

— **Bíró választás Csurgón.** Csurgóról értesítenek bennünket, hogy ott e hó 14-én volt a bíróválasztás. A közönség Pataki a régi bíró helyett újat akart volna választani s ebbeli kiváncságot harmincz aláírással előtett kérvényben, a jelölt megnevezésével, Kacsavics Lajos főszolgabíróhoz el is jutatta. Azonban a főszolgabíró annyira figyelemmel kívül hagyta a kerelmzők onaját, hogy jelöltjük meztözésével a régi bíró mellé — hogy ennek megválasztását biztosítsa — két olyan egyent kandidált, akikről kétségtelenül tudta, hogy a közönség meg nem választja. Számítása helyesnek bizonyult, mert a régi bíró 20 szotobbséggel megválasztatott. A választás befejeztével nyíltan meg is mondta a főszolgabíró, hogy ily módon történt jelöléseinek célja éppen annak az eredménynek az elértése volt, amely eléretett.

— **A szedő sztrajk vége.** A rémesnek ígérkező lapszedők sztrajkja szerencsésen megszűnt, amennyiben egyezség jött létre a koalíciós lapok és ezek szedői közt. Csakhogy még nem egészen tiszta a leg-

kör, mert néhány ujság ellen folyik a sztrajk; ezek ugyanis — a szocialisták szavaival elve — »nem adják be a derekukat.« Valami készül titokban. Hogy mi? Majd elvállik.

— **Szép és biztos mellékkereset.** Tanítók jegyzék, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megérik vagy a hol a filoxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: »Hirdetési iroda« Budapest, Váciutca 20/b.

— **Kellemes meglepetést** szerez előfizetőinek a Magyar Hirlap. Minden újonnan belépő előfizető ugyanis január hó elsejéig ingyen kapja a lapot és karácsonyra egy kiválóan izléses és díszes kiállítású alkalmi naptárt, ha előfizetését karácsony előtt beküldi. A Magyar Hirlap este jelenik meg és kora reggel odaer minden vidéki városba. A Magyar Hirlap tizenöt éves multjának minden egyes napja amellet bizonyít, hogy a nemzeti iránynak, a szabadelvű haladásnak, az emberi jogok kiterjesztésének a gazdasági fejlődés előkészítésének tántorithatatlan bajnoka. Naponként arra törekszik, és e főfőtevétségét meg is valóítja, hogy nap-nap után páratlan érdekességu ujságot nyújtson olvasóinak. Országszerte nagy feltűnést kelt azon ujtása, hogy az eseményeket fényképfelvételekben és rajzokban mutatata be. Minden előfizető hónaponként egy-egy rendkívüli érdekes magas színvonalu szépirodalmi kötetet kap teljesen díjtalanul. Az egész esztendő folyamán tehát tizenkét gyönyörű ingyen könyvhöz jutnak az állandó előfizetők. A Magyar Hirlap előfizetési árai: Egy hóra 2 K. 40., negyedévre 7 kor., félévre 12 kor. Egyes szám ára 8 fillér vidéken 10 fillér. Mutatványszámot kívánatra bárkinek küldünk. Magyar Hirlap V. Honvéd-u. 10.

— **A budapesti áru és értéktözsde köréből.** Felhívás. A tíz évig tartott üzletlenség folytán felgyülemlett vagyon természetes következetességgel keresi a gyümölcsöző elhelyezést és miután a küszöbön álló közgazdasági átalakulás és a nemzeti befektetések a magyar értékek áremelkedését okvetlenül maguk után fogják vonni, — Brünauer és Thein törv. bejegyzett jogosított tőzsdeügynöki cég, (Budapest, V. Akadémia u. 6.) közzé teszi, hogy ezen tőzsdén a hozzá érkezendő megbízások alapján, a kereskedelmi törvény, — valamint a tőzsdeszabályzatoknak, szigorú betartása mellett és kivétel nélkül csakis föltétlenül szolid

Budapesti levél.

Száraz ágon hallgató ajakkal
Meddig ültök csüggedt madarak?

Hat ultunk kerem szeretettel, három álló napig es három sötétlő ejszakán keresztül; mert a nagyságos es méltóságos szocialista urak azt mondták: csiba! es a hatunkhoz vertek a kalamárist.

Ennyi a száraz tény. Úgyebár milyen poezis es forradalmi patina nélkül való? Pedig így történt. Ez az igazság. A revolveres újusági őrség, a közönség önfelaldózo hűsége, a szerkesztősegi barrikádok, az mind csak stafázs volt, diszlet, a mivel a szinpad kopar falait leplezte a rendezőség.

Mar a mult héten irni akartam erről a felfordulásról, de az irás vágyat elnyomta bennem a boszankodás. Ne tessék kerem azt hinni, affektált czinizmussal, magat a történeti tényt kicsinylem en le. Nem! Nem is tehetném, megha volna bennem is hajlandóság a nagyképu czinizmusra, a mint hogy nincsen. Nem tehetném, mondom,

mert fenemód nagy dolog volt ez a mi három napos hallgatásunk. A tény maga a történet. S majd úgy egyszer valamikor az idők csodájaként mondja el a történetíró, hogy egy napon Magyarország szívében székesfővárosában elcsitult a nyomtatógépek kattogása, mert egy lelketlen, hitvány ember piszkos pénzért úgy akarta.

Hát ez nagy, igen nagy dolog volt. De már azok az egyéb dolgok csak boszúságot keltek bennem. Vagy kelthettek jó izelű férfiemberben más egyéb érzést. Hiszen valóságos szatírát, megmosolyogni való donkizotizmust csinál a nagy fegyvercsörgetésből az az aláírt reverzális. Mi a csudának köptük hát olyan fenekedve a markunkat, hogy ha a legelső kibuvó nyíláson hálálkodva másztunk keresztül, — szépen négykézlábra ereszkedve?

Azt a reverzalist nem lett volna szabad aláírni. Nem! Es ezerszer is nem. Még ha patakokban folyt volna is a ver Budapest utcáin. Mert vagy csakugyan olyan nagy kincsünk a gondolatszabadsága a milyennek 1848 óta tele torokkal hirdettük, vagy nem. Ha igen, akkor nincs annyi vér, amelyet érintetlenségéért fel ne kellene áldoznunk. Már pedig az.

A szedőknek pedig igazuk volt, amíg az általános választó jogot követelték és elvek kérdésében velük volt minden tisztalátásu becsületes ember. De mikor ellenfordulva azoknak az intézményeknek, a melyek nekik és családjaiknak tisztos munkáért, tisztos kenyeret adnak és föltöltik magukat a gondolat tirannusainak, akkor kirúgták maguk alól az elvek és a jog alapjait és leajlaszták az utonálló zsebrákgig, a ki tegyvert szegezve fosztogat. És hogy a hasonlat teljes legyen, hat megtették azt is: fegyverrel esti neki a jog szentséges szent nevében azoknak, akik nekik jogokat nem adhatnak.

Hát ezért mondom én, hogy azt a reverzalist nem lett volna szabad aláírni.

Az elmúlt hét különben a művészi események jegyében születt. Volt minden, mi szem-szájnak sőt fülnek kellemes: iparművészeti kiállítás tárlat a szalonban, Népszínház megnyitás és premier a Király színházban Fedák Sári nélkül.

A képeket nem sorolom fel részletesen, daczára annak, hogy talán éppen olyan nagyképi tudnék róluk prelegálni, mint legintelligensebb, hivatásos atelier-smokk. Nem sorolom fel pedig, először azért, mert attól Önök sem okosabbak, sem műértőbbek nem lesznek: másodsor azért, mert ugyanis megteszik helyettem a — kollegáim. Engedjek meg azonban, hogy kritikusi viselkedésem legalább egyet vakarjak, és pártfogóilag kijelentsem, hogy a tariatnak van Niveauja.

Az iparszarnokban járván konstatáltam, hogy annyi rez és egyéb veretes műcsodát még sohsem láttam együtt, mint a mostani kiállításon. A Fliegende Blätternek nincs annyi meggazdagodott hentes mestere, amennyi ott be ne tudna rendezkegni stíl-szerűen. Csak azt nem tudták kisütni, hogy melyik mire való ezek közül a butorsfinkszek közül.

A Népszínház is megnyílt. Es már meg is bukott benne a Beldi — Fehér czég első darapja. Szegények! Nem a Népszínház belső emberei! — elvégre ez a színház az ilyesmihez hozzá van szokva. A szerzőket sajnálom. Mennyi beható forras tanulmány, veszet kárba egy este alatt.

Tehát a Király színház és Fedák Sári.

No most! . . . Most hozakodok elő az igazi szenzációval. Ezt a végére tartogattam.

Azt kell ugyanis közölnöm Önökkel, hogy én vagyok az egyetlen ember Budapesten, aki a király színházban még nem

volt és én vagyok az egyetlen ujságíró, aki Fedák kisasszonyt személyesen nem ismeri.

Hát egyikről sem tudok pletykálni semmit! . . .

HYEVRA.

KÜLFÖLD.

— **A Reichsrathból.** A Ház e hó 15-én tárgyalta második olvasásában a költségvetési provizóriumot. Skene előadó utal a parlamentáris hanyatlására. Zacek meg van győződve arról, hogy Ausztria felvirul újra ha a nemzetiségek jogait megadják. Biancini Dalmácia elhanyagolásáról szól. A fumei rezolúcióval foglalkozik, amely Dalmácia történelmi jogai kivívásának kiinduló pontját képezi. A helyett azonban, hogy ebben az ügyben keressék a megértést Magyarországgal, intrikálnak ellene.

— **Az orosz forradalom.** Riga el van zárva a világtól. Livlandban a forradalom általános lett és az ostromállapot kihirdetése nem vetett véget a zendülés terjedésének. Az utnak indított csapatok, amelyek a forrongó parasztság leverésére mentek, utközben valóságos harcokat vívtak a zendülő paraszttal, akik állítólag benyomultak a városba. A Duna partján felállított gépfegyverekkel halomra lövöldözték a lázadókat. Vjadma városa a lázadók kezén van és az ott állomásozó gyalogezred szintén fellázadt. Hir szerint Svegienzev kormányzót meggyilkolták.

— **Japán és Khina.** A T. kióban tartott japán-kínai értekezlet a főbb pontok tekintetében megállapodásra jutott. Japán a Liaotung félszigeten eddig élvezett kedvezményeket kapja. Mandsuriában pedig néhány vasuti engedélyt nyer.

— **A maczedóniai reformok.** Calice báró osztrák-magyar nagykövetek doyenje, jegyzéket kapott a portától, amelyben a porta a pénzügyi szabályzatot különösebb módosítások nélkül elfogadja, de újra vizsztatér a portának az a 3 százalékos vámfelémelésére vonatkozó kérdése. E kérdésben és más jelentektelenebb változások ügyében ma határoznak a nagykövetek.

Közgazdaság.

Kiviteli piacok szerzése gazdasági cikkeink részére.

Hogy a magyar gazdasági és ipari cikkek elhelyezése a külföldi piacokon ez ideig nem volt kellő eredménnyel keresztülvihető, azt annak lehet legfőképpen tulajdonítani, hogy a magyar közönség nem volt eléggé informálva hogy melytk piaczon mit lehet leginkább elhelyezni. És ha már kiviteli ügyletekbe bocsátottak is, nem volt eddig olyan intézményünk, amelyik a kellő felvilágosításokat megadta volna. Az utóbbi években aztán létesítették a kereskedelmi és gazdasági szaktudósítói intézményt, valamint megbízták a konzulátusokat, hogy a tudakozódásokra lelkiismeretesen válaszoljanak és úgy hogy gazdáinkat, valamint a kereskedőinket informálják és nekik felvilágosítást adjanak, hogy kívül lehet összeköttetésbe lépni, és milyen czikk nyerhet leginkább elhelyezést működésük területén belül.

Ezen nagyfontosságú és nagy horderejű intézkedésekkel eljutottunk odáig, hogy a kiviteli szánt gazdasági ipari különösen házi ipari cikkek sokkal nagyobb mértékben önlöttek a kontinens piacaira, mint azelőtt és hogy a külföldi piacok fogyasztó közönsége meggyőződve a kapott áruk jóságáról és hasznavehetőségéről, fokozottan emelkedett kiviteli nagysága úgy mennyiség, mint érték dolgában.

És mégis daczára mindennek, a kiviteli cikkek, melyek pedig nagy keresletnek ör-

vendenek, különösen a német piaczon, nem kaphatók olyan mértékben, mint a keresletnek megfelelnek.

Ennek okát abban látom, hogy nincs alkalmas vállalkozó szellemű egyén, aki ilyen nagyszabású s biztos sikert ígérő vállalatba belemeene. Az a néhány egyén, aki magyar áruk eladásával foglalkozik olyan gyengye anyagi alapra építette vállalatát, hogy inkább ügynöknek, mint kereskedőnek tekintetik, s nincsenek kellő bizalommal iránta a fogyasztók. Bajorország területén például, amelyik leginkább alkalmas ilyen üzleti vállalatok létesítésére, — már közelségénél fogva is — egyetlen nagyszabású vállalat nincsen, pedig München, Nürnberg, Regensburg, Augsburg Rosenheim, Landsuth, Ingolstadt és a többi nagyobb bajor városok lakossága, mind elsőrangú fogyasztója lenne a magyar áruknak.

Különösen a magyar liszt az, amely leginkább alkalmas nagyobb mértékben való fogyasztás meghonosítására s Münchenben egymágában ezer és ezer tonnát lehetne elhelyezni, de csak úgy, ha nem odavaló kis kereskedők 3—4 zsákonként vönnék a hazai malmoktól, hanem ott létesítenék egy nagyobb raktár, mely már azért is jobban boldogulna, mert keesebb szállítási költsége révén, olcsóbban vihetné azt piacra.

Ugy Münchenben, mint Nürnbergben, Fürh, Erlangen, Augsburg és Regensburg városokban piacot lehetne létesíteni a finomabb fajú gyümölcsöknek, hiszen tudvalevő dolog — Dr. Békássy szaktudósító és Schrag Károly konzul jelentései alapján — hogy München egymaga több millió értékű gyümölcsöt fogyaszt, míg a többi városokban is nagy a gyümölcsfogyasztási kontigense. Paprikát, szőlőt, mézet, dinyét, ezer és ezer tonnát lehetne ezeken a piacokon eladásra vinni, valamint a magyar ásványvizeknek is nagy piacot lehetne teremteni; amelynek a híret és jóságát már is ismerik.

De hogy ezt keresztül vihessük ez más-ként nem lehetséges, ha csak valaki mindezekből a cikkek közül egy közponon, például Münchenben üzletet és raktár nem létesít és hogy úgy intézkedik, hogy mindig a legjobb és legszébb árut bocsátja az ottani közönség rendelkezésére. Hogy ez kivihető legyen anélkül, hogy igen nagy töke ne kelljen hozzá, szükséges a malmok, valamint a termelők és kereskedők szövetkezeti alapon való önműködése magával a vállalkozóval szemben.

A vásárcsarnokokat ellátó szövetkezet bevonása amely közvetve a gazdával hozza össze a vállalkozót és az államnak a támogatása anyagilag, szállítási kedvezmények és némi szubvenzió nyújtása útján, egy ilyen vállalat létesítése által magában Bajorországban a kicsinyben való eladást 2—3 millió korona értékben lehetne emelni, amely összeg tisztán és kizárólag a termelőosztálynak jutna, Ami természetes dolog is, mert a vállalkozó, bár készpénzben fizetne mindent, a nagy fogyasztás folytán olcsó haszonra dolgozhatna, anélkül, hogy a termelő közönségtől ezért az árak leszállítását követelhetné, mert a vagononkénti szállításhoz megkötött összeg — a kedvezményes szállítás következtében — már neki bizonyos hasznos biztosítana.

A termelő gazdaközönségnek tehát új piaca nyílna, ahova áruját eladásra elküldhetné s ennek áldásos következménye lenne az, hogy gazdáink nagyobb és nagyobb kedvet kapnának az egyoldalú kalászos növények termelése helyett, mind nagyobb és nagyobb területet átengedne a hasznosabb és többet jövedelmező belterjesebb gazdálkodásra, valamint nagyobb kedvet kapna a házi ipari cikkeknek nagyobb mérvű üzésére.

Felelős szerkesztő: Dr. Rusa Ernő.

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

Sömörbetegek

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találnak, kérjenek prospektust és hiteles bizonyító leveleket — teljesen ingyen. —

ROLLE C. W. gyógyszerész.
Altona-Bahrenfeld. (Elbe)

FIDIBUSZ

A legkitünőbb és legolcsóbb elcslap!
Szerkeszti: HELTAI JENŐ.

Főmunkatársak:

Ambrus Zoltán, Molnár Ferencz, Herczeg Ferencz, Ignotus, Lovik Károly
Képei javát Cserua Rezső, Csók István, Garay Ákos, Gulácsyi Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernsteck Károly, Mark Lajos, Lincz Lajos, Vesztroczy Manó rajzolja.

Péntek délben már készhez kapják a vidéki előfizetők a

FIDIBUSZ-T!

Előfizetési árai páratlanul olcsó:

Egész évre 6 kor., félévre 3 kor., negyed-
évre 1 kor. 50., egy óra 50 fillér.

Egyes szám ára 5 kr. 10 fill.

Fris, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érde-
kes, bátor, diszesen illusztrált heti élelslap.

Mutatószámot kívánatra ingyen küld a

FIDIBUSZ kiadóhivatala

Budapest, Rökk Szilárd-utca 9. szám.

ÉN CSILLAG ANNA

185 cm. óriás hossz Loreley hajamat, az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után értem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a növes elomozdítására, a fejbőr erősítésére, uraknál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid idei használat egy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönös és megővő szereket a korai megoszülés-
ől egész a késő aggkorig.

Egy tegely ára

1, 2, 3 és 5 forint

Postai szétküldés naponként az összeg előzetes beiktatása vagy utánvétellel az egész világba a gyárból, hova minden rendelés intézendő.

CSILLAG ANNA

Wien I., Graben 100.

H I R D E T M É N Y.

Somogy megyében nagyobb közsegen

VEGYESKERESKEDÉS

más vállalat miatt áldó.

Átvételhez szükséges 2 - ezer kor.
Czime megtudható a kiadóhivatalban.

Könyvnyomdai

munkákat

jutányosan készít

Kéthelyi L. és Társa
KAPOSVAROTT.

Nincsen betegség a háznál

ha meghozatja a híres

Király Balzsamot,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényt, csuzt, rheumát, fog és hátfájást, lábszagot, kólikát, gyomorfájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szükséges, hogy minden háznál készenlétben legyen. Egy nagy üveg 2 kor 55 fillérrel, 3 üveg 6 kor. 55 fillér utánvétté

kapható

Grósz-Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN.

Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárán

Király-utca 12.

Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert

híres hajdusgi bajuszpedrő

melytől a legrövidebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető. 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

Iszákosság nincs

többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPORból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivóndta neikül.

A COZAPOR többet éri mint a világ minden szöbe, széde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszeitalt. A COZA oly csendes és biztosan hat, hogy azt n feleség, testvér avagy gyere men egyaránt beadhatja a-ivónak tudta nélkül és az ilz lető mégcsak nem is sejtí mokoza javulását.

COZA a családok ezreit bé-
kítette ki ismét, sok sok ezer térfít a szégyen és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évve meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozador tulajdonosa mindazoknak kik kívánják egy próba adago és egy köszönő irásokkal telt köpvyet díe költségmentesen küld, hogz így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségére teljeses ártalmatlan.

Igyen próba 416 sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Mevélekre 25 fill.
levelező lapok 10 fill.
bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 416.)

62, Chancery Lane,

London, Anglia.

Egy jó karban levő

ZONGORA

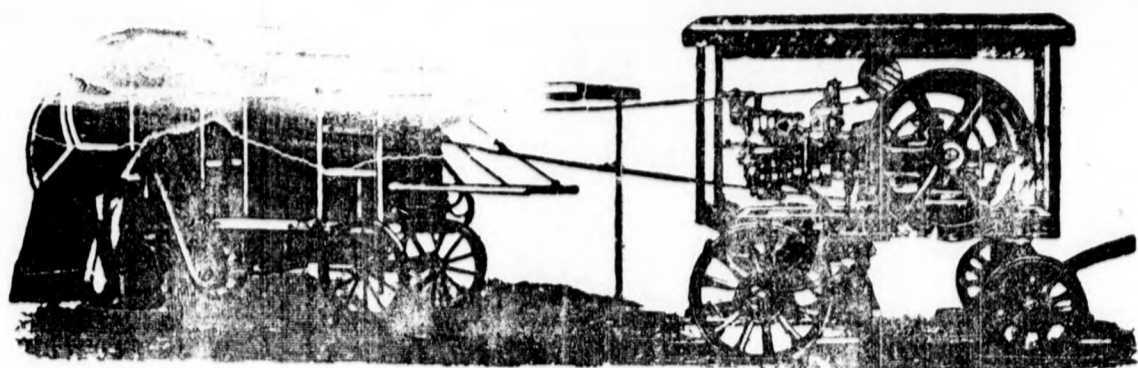
100 forintért eladó

— Megtekinthető: U g h i K á l m á n urnál Kaposvárrott. —

Zongorák, pianinók, cimbal-
mok ujak és kijavitottak
jutányos áron kaphatók
részletfizetésre is.

Bischitzky Miksáné
NAGY-KANIZSA.

Elsőrendű gyártmány!
Kedvező fizetési feltételek!
Benzin-lokomobilok. **Teljes cséplő szerelvények.**
Benzin-motorok. **Szivógáz-motorok.**

Osers és Bauer motor-gyáriraktára

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappan)

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészeket!

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan »Schicht« névvel és a »szarvas« vagy a kulcs védjegygel legyen ellátva.

Figyelem!!

Küry Klára, Komlóssy Emma stb. neves művésznők által a landóan használt, Franciaországban kitüntetett s legjobbnak elismert:

- a Janovitz-fele Gyöngy-créma, tegelye 1 K.
- a Janovitz-fele Gyöngy szappan drb. 80 f.
- a Janovitz-fele Gyöngy poudert, (rózsa, fehér, crem színben) doboza 1 K.
- a Janovitz-fele Gyöngy arcsviz üvegje 2 K. 50 f.
- a Janovitz-fele Gyöngy-kézfinomító üvegje 70 f.
- a Janovitz-fele Gyöngy szájviz, (a szápadlás, a foghús és foghús megerősítésére) üvegje 1 K. 60 f.

Kaphatók az egyedüli készítő: **Angyal** gyógyszerzetében, **Hatvan** Discret posta szünetküldés naponta.

Az arc és kéz bőr ápolására. Kitűnő eredmények. Számtalan hála és köszönő levél.

Harisnya — különlegességek!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dús választék a legdivatosabb

női-, férfi, és
 gyermek harisnyákban

KALLÓSL.

Budapest, VIII. József-körút 9. szám.
 12 pár saját kötésű fekete czérna harisnya 10 korona.

„FOGADO”

ORSZAGOS

ORSZAGOS

VENDÉGLŐSÖK SZAKLAPJA.

PINCZÉREK SZAKLAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal **Budapest, Kerepesi-ut 13.**

==== Egyedüli legelterjedtebb heti ====
 és hirdetésekre legalkalmasabb szaklap.

AKI kitűnő étvágy fokozó asztali italt óhajt,

AKI gyenge, lábadozó,

AKI ideges, álmatlan,

AKI vérszegény,

AKI sovány,

AKI szopát,

AKI tüdőbeteg,

ne mulassza el saját érdekében a kitűnő hatásának elismerését és rendkívül tartós.

HERCULES

maláta-tápsör különlegességet inni.

Kellemes ízű és rendkívül tartós, nem romlik.

Kapható minden nagyobb csemege-, fűszer-kereskedésben, kávéházban, vendéglőben és a

Hercules Sörfözde szétküldési telepén.

Telefon 63—67. Árjegyzék ingyen.

Vidékre postán küldünk 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel.

Főraktár Kaposváron:

FRANK ARTHUR CZÉGN

Megbízható és szorgalmas

ÜGYNÖKÖK

olyan vidékről, hol a szőlő megterem és szőlőmiveléssel foglalkoznak és a hol a filoxera pusztításait már megkezdette vagy pedig a hol szőlőültetéssel foglalkoznak: szép állandó és biztos mellékkeresetre lehetnek szert, ha czimüket közlik **Hegyi Lajossal Budapest, Király-utca 13. I.**

A híres Angyal készítmények.

Angyal köszvényesz (egy üveg elhasznála után biztos hatás) üvegje 2 kor
 Angyal kenőcs (bőrviszketeg, bőrkütiés ellen) tégelye 3 kor.

Angyal fagyszesz (fagydagánatok ellen) üvegje 2 kor.

Számtalan hálalevél.

Raktár Ausztria-Magyarország részére az az egyedüli készítő:

Angyal gyógyszerzet Hatvanban.

Postai szünetküldés naponta!

UJ ÉKSZER-ÜZLET MEGNYITÁS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy
Kaposvárott, Korona-utca 1. szám alatt (Lájpóczig-féle ház), a
Korona-kávéház átellenében

BOSKOVITZ ANTAL és FIA

czég alatt egy dúsan felszerelt és a kor legkényesebb igényeinek is megfelelő

ÉKSZER- és ÓRÁS-ÜZLETET

nyitottunk, melyet

BOSKOVITZ ERNŐ,

aki tapasztalatait és ismereteit világvárosokban: Budapesten, Párisban, Phorzheimban és Bécsben
szerezte meg, fogja vezetni.

Hogy üzletünk vezetését szakavatott kezekre és finom ízléssel bíró szakemberre biz-
tuk, ezzel is azt óhajtottuk elérni, hogy a közönség legmesszebb menő igényeit minden
tekintetben kielégíthessük.

Páratlanul dúsan berendezett ékszer-üzletünk mellett

ÉKSZER és ÓRAJAVÍTÓ MŰHELYT

állítottunk föl, ahol minden e szakmába vágó munkák: javítások, ékszerek rajz után való ké-
szítése, ötvösmunkák, átalakítások izlésesen, gyorsan és a legjutányosabb árban készíttetnek.

Miután egyes ékszerek saját műhelyünkben készített-
nek, azokat gyári áron fogjuk árusítani. Készítünk izléses
kiállításban vésnöki munkákat, monogramokat stb. szépen
és jutányos árban.

Elvállalunk optikai munkákat, ékszerek
átalakítását és mindenféle órák javítását.

Meglepő dús választékban vannak raktáron mindennemű arany- és ezüst ékszerek,
kinai ezüst tárgyak, drágakövek, órák és optikai cikkek.

A nagyérdemű közönség szives támogatását tisztelettel kéri

Boskovitz Antal és fia

ékszerészek.

Tört aranyat és drágaköveket a legmagasabb árban veszünk vagy becsereülünk.

Tört aranyat és drágaköveket a legmagasabb árban veszünk vagy becsereülünk.